

és áruszállítási szerződés, továbbá a mással kötött ilyen szerződés is abban az esetben, ha a Közszállítási Szabályzat hatálya alá esik (tehát az ú. n. közszállítás), a 30%-os szerződési illeték alól mentes. Ugyanezt kimondta, és további részletszabályokat állított fel a 154700/1933. P. M. sz. r., amely az év első napján lépett életbe. Figyeljük meg azonban, hogy e rendelet szerint a helyzet fordított. Míg ugyanis az előbbi körben — forgalmiadó és szerződési illeték találkozása esetén — az a szabály, hogy a forgalmiadót nem kell leróni, ha az okirati illetéket lerótták, addig utóbbi esetben — vagyis forgalmiadó váltság és szerződési illeték találkozása esetén — az okirati illeték maradhat el, ha a forgalmiadóváltságot lerótták. És még: utóbbi körben csakis a közszállítási ügyletekre áll az elhárítás szabálya; a forgalmiadóhoz való viszonylatban, minden ügyletre.

*

Jövedelem és vagyonadó kivétele az 1934. évre. A jövedelem és vagyonadóról szóló hivatalos összeállítás (500/1927. P. M. sz. r. = J. V. H. Ö.) egyik rendelkezése folytán a pénzügyigazgatóságok minden év január havában megindítják a jövedelem és vagyonadókivetést. Ugyanakkor a pénzügyminiszter rendeletben állapítja meg az adókivetési munkálatok egyöntetűségének biztosítása céljából, hogy a különböző jövedelmi forrásokból eredő jövedelmeket, valamint az egyes vagyontárgyakat mily értékkel kell számításba venni. Így az 1934. adóévre vonatkozóan a pénzügyminiszter 14000/1934. P. M. sz. körrendeletében (Budapesti Közlöny f. évi január 14.) állította fel részletesen ezeket a szabályokat, amelyek kisebb eltérésekkel egyeznek az előző évbelielkkel.

*

Szerződéses pénzügyi könyvszakértők. A pénzügyi hatóságok által foganatosítani kívánt könyvvizsgálatokat a Közadókezelési Hivatalos Összeállítás (K. K. H. Ö.) 13. §-ának egyik rendelkezése és annak végrehajtási utasítása szerint: *ahoz értő pénzügyi tisztviselők teljesítik.* Tudvalevő, hogy az ilyen könyvvizsgálatok száma az utóbbi időben igen nagy mértékben megszapordott, és pedig nemcsak azért, mert a köztartozás — behajtási eljárások száma, amelyeknek során a végrehajtó esetleg követeléseket igyekezik felkutatni — megnövekedett —, hanem, mert a kereseti adóalap megállapítása iránti eljárásban mindig el kell rendelni a könyvvizsgálatot, ha azt az adózó perorvoslatában kéri, továbbá a társulati adóra vonatkozóan a múlt év közepén rendelte a 86800/1933. P. M. sz. r. kötelezően, hogy az adóhivatalok a társas vállalatok által beterjesztett adóbevallás valóságának ellenőrzése, illetve az adóköteles nyereség megállapítása céljából a vállalat üzleti könyveit háromévenként legalább egyszer vizsgálják meg, stb. stb.

Annny köztisztviselői állást szervezni, mint amennyi e nagyszámú könyvvizsgálathoz kellene, igen nagy megterhelést jelentene a kincstárnak, ezért az 1924: IV. t.-c.-be iktatott szanalási törvényben nyert felhatalmazás alapján a pénzügyminiszter

150.239/1933. P. M. sz. rendeletében akként rendelkezett, hogy az adó és illetékügyekben szükséges könyvvizsgálatok ellátására szerződéssel is lehet pénzügyi könyvszakértőket alkalmazni arra, hogy azok adó és illetékügyekben a pénzügyi törvényekben és szabályokon alapuló könyvvizsgálatokat ellássák. Az ilyen könyvszakértők a rendes köztisztviselői státusba nem kerülnek ugyan, mégis állami pénzügyi tisztviselők, akik működésük megkezdése előtt hivatali esküt tesznek.

A szerződéses pénzügyi könyvszakértők járandóságait, és a szolgálati jogviszony megszűnésének módját a pénzügyigazgatóság és könyvszakértő között kötendő szerződés szabja meg. Az ezen szerződésen alapuló viszonyból származó jogviták — a jogviszony közjogi jellege folytán — közigazgatási útra tartoznak.

B. I.

Büvésztétel a pénzügyi jogban. — Van-e házadóvisszatérítés, avagy nincs? Az utolsó esztendőök során oly bőkezűen engedélyezett 30 éves ideiglenes házadómentesség intézményére rossz világ járja. A pénzügyi kormányzat megváltozott elgondolása szerint ezen intézmény további teljes általánosságban való fenntartásának nincs értelme, mert az egyfelől a kincstárt erősen károsítja, de másfelől a vállalkozó tőkék beruházását is helytelen irányba tereli.

Másképp áll a dolog az átalakítási kedvezményekkel.

Ezek az átalakítások nem jelentenek helytelen irányú tőkeberuházást és ha kedvezményekben is részesíttetnek, végeredményben ezeknek a kedvezményeknek bevételecsökkentő hatását az ipar foglalkoztatásában rejlő kedvező eredménnyel kellően ellensúlyozzák.

Ez a felfogás jut kifejezésre a 178.000/1933. VII. a. P. M. számú rendeletben. Ez a rendelet tartalmazza a 16320/1933. M. R. számú rendelet végrehajtását és a két rendelet együtt adja azt a joganyagot, amelyet az átalakítási adókedvezmények vizsgálatánál ismerni kell.

A rendeletek tanulmányozása alapján azonban arra a sajnálatos eredményre kell jutnunk, hogy az eseteknek igen nagy számában a kedvezmények igénybevehetésének csak elvi alapja van meg, de gyakorlati lehetősége hiányzik.

A 178.000/1933. számú rendelet 1. §-a 15 pontban adja azokat az eseteket, amelyek az adókedvezmények nézőpontjából kellő átalakításoknak minősülnek. Ez tehát egy részletes esetsorsolás, amelyben azonban még sem találni megoldást minden egyes átalakítási kérdés tekintetében. A rendelet elgondolása egyébként az, hogy az adókedvezmények engedélyezésének kérdése csak a munkálatok befejezése után döntenek el az illetékes hatóságok részéről. Ha tehát történetesen egy olyan átalakítási kérdés forog szóban, amelyre vonatkozólag a fentebb említett 15 pontban kellően tisztá felvilágosítást nyerni nem lehet, akkor nincsen meg a lehetősége annak, hogy az adóalany elvi előzetes döntést nyerhessen. Az eljáró hatóságok részéről döntés ily esetben is csak úgy provokálható, ha a munka elvégez-